

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 44.

Luni, 28. Octomvrie

1846.

Крѣча лѣ Шербан Кантакѣзинѣ
пѣсѣ лѣнгѣ Vienna дн аял 1683.

Дн Magazinѣ исторіѣ маї скѣтем
ші ачест артикол:

Фіиндѣ къ амѣ интратѣ дн цинѣтел
днскрипчивилорѣ латине фѣкѣте de Prin-
ципѣ Ротънѣ, маї адаѣтемѣ днкъ о дн-
скрипчивне днтересантѣ дн ачестѣ лимѣѣ
власикѣ, адекѣ, чеа де пе Крѣча лѣ Шѣр-
банѣ Кантакѣзинѣ пѣсѣ лѣнгѣ Vienna, дн
анял 1683, аша прекѣмѣ нѣ с'а днпѣр-
тѣшитѣ де ла Vienna, днпрезѣнѣ къ алте
акте дипломатиче:

CRUCIS EXALTATIO EST CONSERVATIO MVNDI,
CRUX DECOR ECCLESIAE,
CRUX EST CVSTODIA REGVM,
CRUX CONFIRMATIO FIDELIVM,
CRUX GLORIA ANGELORVM,
ET VVLNVS DAEMONVM

NOS DEI GRATIA SERBANVS CANTACVZENV,
VALLACHIAE TRANSALPINAЕ PRINCEPS, EIVS
DEMQUE PERPETVVS HAFRES AC DOMINVS, ETC.
EREXIMVS CRVCEM HANC IN LOCO QVAVIS DIE
DEVOTIONI POPVLI SACRO ET HONORANDO, IN
PERPETVAMNOSTRI NOSTRORVMQVEMEMORIAM,
TEMPORE OBSIDIONIS MACHOMEDANAЕ
A VISIRIO KARA MVSTAFА BASSA
VIENNAЕ INFERIORIS AVSTRIAE, MENSE
SEPTEMBRIS DIE PRIMA, ANNO 1683.
VIATOR MEMENTO MORI.

De cherit:

Crucis exaltatio est conservatio mundi.
Crux decor Ecclesiae,
Crux est custodia Regum,
Crux confirmatio fidelium,
Crux gloria Angelorum,
et vulnus Daemonum.

Nos Dei gratia Serbanus Cantacuzenus;
Valachiae Transalpiniae Princeps, eius-
demque perpetuus haeres ac Dominus, etc.
Ereximus crucem hanc in loco quavis die
devotioni populi sacro et honorando, in
perpetuam nostri nostrorumque memoriam.
tempore obsidionis Machomedanae
a Visirio Kara-Mustafa Bassa,
Viennae inferioris Austriae, mense
Septembris die prima, anno 1683.
Viator memento mori!

Ротънѣче:

Днѣлдареа Крѣчиѣ есте мѣнтѣреа лѣмѣѣ.
Крѣча орнаментѣл висеричеѣ,
Крѣча есте кѣстодѣя реѣилор,
Крѣча днѣтрѣреа крѣдинѣѣшилор,
Крѣча глорѣя днѣрѣилор
ші рана демонилор.

Ної Шербан Кантакѣзенѣ, дн гра-
ѣя лѣ Dzeѣ, принѣине ал дѣрѣи мѣнте-
неѣѣ, Domn шѣ ерѣдѣтарѣѣ ал еѣ пентрѣ тот
деѣѣна, шѣ алтеле. Ам рѣдѣкат ачестѣ

къроче дн локъл чел опорат ши джкнкат евлавіеі поплълві челеі де тоате зилеле, дптръ вечніка меморіе а поастръ ши а лор пострі, пе тїмпъл кѣнд с'а джкзодїврат де Махomedanї Віена Австріеі де жос свпт команда визїріелві Кара-Мвстафа паша, дн лѣпа лві Септемврие зі дптъїѣ, апѣл 1683. Кѣлѣторїеле адѣдї ампте де тортѣ!

А. Т. Л.

Дпеле опїніі політіче а ле лві Іосїф II.

Кѣпоскѣт есте, кѣ мерїтеле вѣрвадїлор тарї арареорї сѣпт прецѣте дѣпъ кѣ вїндѣ де контїмпвранїі лор, чї пѣмаї дѣпъ мортѣа лор о цеперадїе маї тѣрзїе, маї пѣдїн прежѣдедѣсѣ веде маї лїмпѣде лѣкрѣрїе, пе каре патїмеле, интереселе егоїстїче ши гѣреле клеветїтоаре ле коперїа маї папте кѣ вѣлѣрї пегѣроасе. Аша пї се дптъмплѣ ши кѣ Іосїф II., каре тоате мїпѣтеле вїедеї ши тоате кѣцетеле сале леаѣ менїт пѣмаї спре ферїчіреа сѣпвшілор сѣї; іар дакѣ ши впеорї дн сокотелеле сале смпїтї, дакѣ реформеле сале ічі коло п'авѣрѣ дорїтѣл ресѣлатат, пентрѣкѣ спїрїтѣл веакѣлві сѣѣ пѣ се дпмпѣка кѣ мїжлѣчеле алесе де дѣпсѣл, пентрѣкѣ впеорї пе пѣтѣнд десѣаче подѣл gordian кѣ вїпеле, дн тѣїа дн дѣсѣ кѣ савїа: дар пе лѣпгѣ тѣте ачестѣа смпїтелї дпалтѣл сѣѣ свѣлет ера кѣрат ши пепрїхѣнїт; ши фїнд ел пѣтрѣпс де сѣпдїенїа скопѣрїлор сале, копѣдїнда дї ера мїпїдїтѣ, кѣ кѣ воїа пїчї одатѣ п'аѣ фѣкѣт рѣѣ. Де ши алдїї дн веакѣл сѣѣ лѣа впеле тѣсѣрї дн пѣтѣ де рѣѣ, пе каре Іосїф прїзїнд дїн

алт пѣпт де ведепе ле кредеа а фї пѣа-пѣрат тревѣтѣре спре ферїчіреа статѣлві; дар тїмпѣл пострѣ ле жѣдекѣ кѣ лавѣл ши кѣ тѣлѣмїтѣ. Пестѣ ачестѣа старѣа де атѣнчї а Европїеї ера кѣ тотѣл осевїтѣ де чеа де акѣта, кѣнд лѣкрѣрїеле сѣпт а се пѣрта де о пѣвлїчатѣе політїкѣ сѣпѣтѣсѣ. Іосїф ведеа ши шїїа, кѣ ел аре сѣ ѣтѣле пе зп дрѣпм фѣрте спїнос; кѣтѣкѣ пентрѣ реформеле сале, пе каре ле кредеа а фї вѣче, дн лок де рекѣвошїндѣ ва кѣлеце маї пѣлѣтѣ пѣтѣлѣмїтѣ; ащѣпта дпсѣ дрѣпта жѣдекатѣ пѣмаї дела ѣрмашї. Дпкѣ ла а. 1783 скрїсе кѣтрѣ зп кредїпчос ал сѣѣ ачестѣа: „Дпї кѣпоскїпїта, де кѣрѣденїа скопѣрїлор теле сѣпт пѣтрѣпс дїн лѣвптрѣ ши кред, кѣ дпчетѣнд еѣ а маї вїецѣї, вїїторїмеа ва черчета, ва есамїна ши ва жѣдека одатѣ маї дрѣпт ши маї кѣвїпчос, тотѣодатѣ ши маї пѣпѣртїнїторїѣ тоате кѣте ам фѣкѣт спре вїпеле попорѣлві тѣѣ.“

Аша е преатѣрїте! тѣ акѣта петрѣчї дїн коло де вїада пѣтѣптеаскѣ дн лѣтїпа адевѣрѣлві ши а дрѣптѣдїї, дѣпъ каре тареле тѣѣ свѣлет дпсѣта аїчї жос дпдѣшерт. — Че фѣртос скрїсе Іосїф дн Івнїе а. 1784 кѣтрѣ сенатѣл дїн Бѣда дн зрѣтѣтѣреле кѣвїпте: „Мѣлѣтѣмѣск сенатѣлві ши четѣденїлор, кѣ воїеск а тѣ опора кѣ статѣл дн зпа дїн пїадееле прїмарѣ; дар дн адевѣр пѣл мерїтез пѣмаї пентрѣ ачѣа, кѣ спре дплеснїреа адмїнїстрадїеї ам копцентрат дерегѣторїїле статѣлві ла Бѣда, де знде четѣдїї дї провїп зпеле фолосѣрї дптъмплѣтѣре. Дакѣ ѳрекѣнд аш пѣтѣ венї ла атѣта, ка зпгѣрїї сѣ прїчѣапѣ ши сѣ кѣвѣоскѣ репортѣрїеле дїнтре реѣе ши свїзпїї: дакѣ аш пѣтѣа шѣрѣе

авъзрѣле политѣе шѣ еклѣсіастѣе; дакъ аш пѣтеа десволта дѣ царѣ сіѣлѣ, індустріе шѣ негодѣ дѣмориторѣ; дакъ аш пѣтеа дѣвогѣдѣ не Бѣгаріа кѣ дѣрѣмѣрѣ вѣне шѣ кѣ капале де пѣтѣт дѣ лѣог шѣ дѣ лат, кѣм аш шѣ пропѣс дѣ міне, атѣнчѣ, шѣ пѣмаѣ атѣнчѣ аш мерѣта асеменеа монѣмент; дакъ атѣнчѣ ар воѣ шѣ пагѣа ал рѣдѣка, лашѣ прѣмѣ кѣ тѣлѣдѣмѣтѣ.“

Дѣ лецѣле пентрѣ тѣпарѣс дела 11. Ізніе 1781 vedem оглѣндат кѣар спѣрѣтѣл зѣлелор поастре дѣ зрѣмѣтоареле кѣвѣнте декретѣтѣоре але лѣѣ Іосѣф: „Орѣ че крѣтѣкѣ съ се тѣпѣрѣаскѣ лѣвер, пѣмаѣ съ пѣ фѣе важокѣрѣ хѣлѣтѣоре, апоѣ де ар фѣ атѣнс прѣп ачѣеа орѣ чѣне, дѣчѣпѣнд дела капѣл дѣкоронат пѣлѣ ла чѣл дѣп зрѣмѣ іоваѣцѣ; маѣ вѣртѣс крѣтѣчеле сѣвскрѣсе кѣ пѣмеле скрѣиторѣлѣвѣ съ пѣ пѣтѣ фѣ опрѣте, фѣ індѣкѣ зѣлѣ ка ачѣла стѣ кѣзаш пентрѣ адевѣрѣл арѣтѣрѣлор сале, шѣ прѣетѣнѣл адевѣрѣлѣвѣ трѣвѣе съ се вѣкѣре, дакъ ел пѣте фѣ кондѣс дѣ кѣрареа еѣ кѣ асеменеа тѣжлок.“

Ачѣл пѣрѣнте ал попорѣлор сале фаче о дѣтродѣчѣре фермекѣтѣоре де інімѣ ла патентѣл дѣп 1785 сѣлѣторѣс пентрѣ сѣстемѣзареа контрѣвѣдѣеѣ, ла каре вѣче-капѣчеларѣлѣ воетѣк шѣ австрѣак варопѣл Гѣвлер лѣѣ чѣа маѣ дѣсемпѣтѣоре парте. Іатѣ аша:

„Нѣ е дѣноіалѣ, кѣ о тѣсѣрѣ лѣтѣ. рѣтѣ шѣ дреапѣтѣ де контрѣвѣдѣе есте чѣа маѣ маре порочѣре пентрѣ патрѣе, пентрѣ-кѣ ачѣеа ажѣтѣ а копѣрѣ адевѣрателе трѣвѣінде але статѣлѣвѣ кѣ зѣп кѣп сѣтѣлѣ шѣ пѣвѣтѣмѣторѣс пентрѣ нѣмѣнѣ, кѣм шѣ пѣ-перѣа дѣ лѣкраре а тѣлѣтор планѣрѣ вѣне. Пѣмѣнтѣл, дѣлѣ каре вѣедѣенде отѣл, е-

сте зѣлѣ дѣп чѣле маѣ сѣгѣре ісвоарѣ шѣ пентрѣ контрѣвѣдѣе, кѣчѣ дѣп ачѣла есте тѣте шѣ дѣп ачѣла се рѣпѣторк. Дѣп ачѣаста зрѣмѣзѣл ачѣл адевѣр пѣкѣлтѣт, кѣ сѣгѣвѣра пропрѣетате де пѣмѣнт е датѣре а пѣрта сарчѣелѣ статѣлѣвѣ де о потрѣвѣ; дѣ прѣ-вѣнда ачѣаста дѣтре domn, цѣран, фѣска-лѣтате, пропрѣетате вѣсерѣчѣаскѣ пѣ е нѣчѣ о осевѣре; пѣмаѣ дѣтѣндѣреа, рѣдѣреа шѣ ашезѣтѣра пот фаче дѣферѣндѣ дѣтре репѣрѣдѣтѣра атѣсѣратѣ.*) Де шѣ леѣеа шѣ констѣтѣдѣа**) контрѣзѣк ачѣестѣ дѣтѣрѣрѣ, тотѣш рѣтѣпѣ адевѣр пѣкѣлтѣт, кѣ вѣделѣ статѣлѣвѣ прѣтѣнде неапѣрат дѣ-трѣпарѣа прѣнчѣпѣлѣвѣ арѣтат ачѣ. Есте о пѣвѣнѣе акрѣде, кѣ чѣѣ марѣ ар фѣ пост пропрѣетарѣ дѣкѣ атѣнчѣ, кѣнд сѣлѣшѣ (іѣ-ваѣцѣ) пѣ ера нѣчѣ декѣм; кѣ ачѣшѣ дѣп зрѣ-мѣ пѣмаѣ не лѣогѣ оарѣкаре дѣндаторѣрѣ шѣ кондѣцѣ ар фѣ добѣндѣт пропрѣетате дела чѣѣа; пентрѣ-кѣ аѣ пѣ ера сѣлѣ рѣ-спѣндѣаскѣ шѣ фѣмѣеа, дакъ пѣмѣнтѣл не сѣар фѣ кѣлѣват де нѣмѣнѣ. Тот аша ав-сѣрдѣтате (пегѣовѣе) есте шѣ ачѣеа дакъ domnѣторѣлѣ крѣде пентрѣ сѣне, кѣ дѣара ар фѣ а лѣѣ, іар пѣ кѣтѣкѣ дѣ-ра дѣл арѣ не ел; кѣтѣкѣ тѣлѣонѣеле де ѣменѣ сѣлѣт фѣкѣцѣ пентрѣ ел, іар пѣ ел пентрѣ тѣлѣонѣе, ка сѣгѣвѣрне трѣвѣле лор. Дѣчѣ дакъ есте адевѣрат, кѣ трѣвѣіндеале статѣлѣвѣ трѣвѣе копѣрѣте, каре дѣлѣсѣ трѣ-

*) Е кѣпосѣктѣ, кѣ Іосѣф дѣ прѣвѣнда ачѣастѣ зрѣмѣ прѣнчѣелѣ фѣсіократѣлѣвѣ Quesney: дѣп афѣл дѣпрѣотѣвѣре фѣрте марѣ маѣ вѣртѣс дѣп партеа клѣрѣлѣвѣ, а кѣрѣ шѣ кѣпѣталѣрѣ-ле де ваѣѣ ера сѣ се сѣлѣе ла контрѣвѣдѣе.
Трад.

**) Карѣ пѣлѣ атѣнчѣ сѣлѣтѣа не маѣ тѣлѣцѣ.
Трад.

взе съ фие determinate: тот аша рѣшѣне адевър, къ дн монархѣ пе монарх дн дндаторъ оменѣ, конщѣнда шѣ дерегѣторѣ са, а днтревѣ венѣтрѣ рѣле пентрѣ сконѣрѣ кѣвѣнѣчоасе, шѣ а да сокотеалъ де келтѣвелѣ.“

Иосѣ II. нѣ ера нѣчѣ прѣетѣн ал дѣелор, пе каре ле шѣ онрѣ дн арматѣ са. Ла 1774 скрѣе кѣтрѣ тѣ командѣр аша: „Пе графѣл К. шѣ пе кѣпѣтанѣл В. съ'л трѣмѣдѣ домѣле ѣенерал дндатѣ ла прѣнсѣре. Графѣл е тѣ жѣне спѣлверат, каре дела паѣцереа са лѣѣ идеѣ фалсе деспре сѣмѣдѣл чѣнстеѣ, ѣар кѣпѣтанѣл ѣ тѣ останѣ бѣтрѣн, каре тѣте лѣкрѣрѣле вѣре але съвѣршѣ кѣ саѣѣа шѣ кѣ пѣстолѣл. Нѣ воѣеск нѣчѣ декѣтм дѣел дн ѣсте; деспреѣѣ. ѣеск шѣ пе ачеѣа, карѣѣ дн апѣрѣ шѣ се ласѣ кѣ сънѣе рече а се стрѣпѣнѣе. — Пе вѣтежѣѣ, карѣѣ се пѣртѣ вѣне дн фаѣѣ кѣ дѣштѣанѣл, карѣѣ се днѣрѣнѣтѣ кѣрѣѣтеѣе кѣ перѣколѣл шѣ сѣнт пѣ'ѣрѣкошѣдѣ ла атакѣрѣ шѣ апѣрѣрѣ, дѣ шѣѣѣ предѣѣ фѣрте мѣлѣт; пепѣсарѣа де моарте, днѣрѣнтѣрѣа еѣ кѣ сънѣе рече ла асемѣнеа дн. тѣмплѣрѣ фаче чѣнсте лор шѣ патриѣѣ. Дѣн конѣтрѣ ачеѣа, карѣѣ жѣртѣеск тѣнѣѣѣ шѣ рѣеѣ, мерѣтѣ деспреѣ, нѣ сѣнт кѣ нѣмѣк маѣ вѣнѣ декѣт глаѣѣаторѣѣ romanѣ. Ачеѣ доѣ офѣѣдерѣ сѣ фие трашѣ ла жѣдекатѣ о. стѣшаскѣ, дѣта ѣенерале сѣ черѣчетеѣѣ прѣ. чѣна днпѣрѣкерѣѣ фѣрѣ ѣнѣере де парте, кѣтм се кѣвѣне знѣѣ жѣде, шѣ каре ва фѣ маѣ вѣповат, сѣ фие осѣндѣт дѣпѣ леѣе. Воѣеск шѣ прѣетѣнд, ка о датѣнѣ вѣрѣварѣ ка ачеаѣта, карѣа се траѣе дѣн вѣакѣтрѣле лѣѣ Татерман шѣ але лѣѣ Баѣазет сѣ фие ѣеарсѣ шѣ пѣдепсѣтѣ, тѣкар де ар скѣ. дѣа пѣтѣрѣл офѣѣдерѣлор мѣѣ пѣлѣ ла жѣ.

мѣтѣте. Маѣ сѣнт оаменѣ дѣстѣѣ, карѣѣ вѣтежѣа о шѣѣѣ тѣнѣ кѣ карактер вѣн де патриот шѣ тотѣодатѣ шѣѣ аскѣлѣта шѣ де леѣѣ.“ (Ва ѣрма.)

ДЕ КѢЛТѢРА МѢСИКАЛЪ.

The man that has no music in himself,
Nor is not mov'd with concord of sweet sounds,
Is fit for treasours, stratagems and spoils;
The motions of his spirit are dull as night,
And his affections dark as Erebus.

Shakspeare.

Отѣл каре нѣ арѣ мѣсѣкѣ дн сѣне,
Нѣчѣ се мѣшкѣ де армонѣа дѣлѣлор тонѣрѣ,
Гата е спре трѣдѣре, ѣчѣдере шѣ тот рѣлѣ;
Кѣѣѣгѣл шѣ спѣрѣтѣл ачѣлѣѣа сѣнт пѣгре ка
поапѣа,

Сѣмѣдѣмѣнтѣле ѣнѣмѣѣ лѣѣ днпѣнекатѣ ка тар-
тарѣл (ѣадѣл).

Шекспѣр.

Дѣла тѣ тимпѣ днкоаче тѣ пѣтер дн-
семнат де вѣрѣадѣ се ѣвѣ дн кѣмпѣл лѣ-
тератѣрѣѣ поаѣтре шѣ дн тоате пѣрѣѣле
ромѣнѣмѣѣ — аѣарѣ де чѣле де пѣсте Дѣ-
нѣре шѣ дакѣ нѣ мѣ дншел шѣ Басараѣѣа
— прѣн лѣтѣнѣле ѣенѣлор сале ка прѣн
нѣѣе рѣѣе десѣорѣнѣде де ѣерѣл днпѣне-
рѣкѣлѣѣ пѣщѣнѣдеѣ шѣ орѣѣѣѣ — пѣсерѣ дн
мѣшкарѣ спѣрѣтѣл наѣѣонал шѣ фѣкѣрѣ, ка
ромѣнѣѣ — семѣнѣ лор — сѣ се деѣѣпѣте
кѣ днчетѣл дѣн лѣтарѣѣкѣл сомн дн каре
ѣаѣ арѣнкат ѣрѣѣѣа вѣакѣтрѣлор, шѣ сѣ'шѣ
каѣте де трѣвѣнѣѣеле сале, сѣ'шѣ вѣѣѣ де
кѣлѣтѣра лѣмѣѣѣ, а мѣнѣѣѣ шѣ а ѣнѣмѣѣ, ка
сѣ поатѣ шѣ еѣ ажѣнѣе одѣнѣѣрѣ ла вѣрѣн
град де чѣвѣлѣзѣадѣѣ шѣ опѣнѣѣ фаворавѣлѣ,
ла чѣелѣлѣмѣте кѣлѣтѣвѣте наѣѣѣ ѣвропѣе.
Акѣѣта дн тимпѣл де фаѣѣѣ тѣ шѣ маѣ вѣн

вѣтор не дѣвѣкѣръ, о шѣ маѣ фрѣмоасѣ азрорѣ не сѣврѣде промитѣнд зп соаре тот маѣ тѣлт лѣминѣтор шѣ дѣкѣлѣитор не черѣл серѣн ал ромѣнѣтѣдѣи. Кѣмпѣл лѣтератѣреѣ, каре шѣ пѣпѣ акѣт прокреѣѣ дестѣле флорѣчеле фрѣмоасе шѣ вѣне-тѣро-сѣнде, акѣт дѣченѣ маѣ кѣ deadѣнѣл шѣ дѣ маѣ вѣпѣ кѣтѣтате шѣ калѣтате а про-дѣче фрѣптеле кѣлтѣреѣ. Цара ромѣнеаскѣ шѣ Молдавіа не даѣ доведѣнде деспре ачѣаста, знде мѣгѣрѣи лѣтератѣреѣ се дес-воалтѣ трептат шѣ регѣлат шѣ дѣфлор дѣ паче. Маѣ проаспетѣ доведѣндѣ — афарѣ де алте тѣлте — не дѣ ачѣе ма-нѣпѣ дѣтрепѣнде а фѣраділор Бѣкѣреценѣ, де а да ла лѣминѣ зп дѣченѣт де бѣблѣо-тека зпѣверсалѣ, каре нѣ де тѣлт се анѣн. дѣѣ прѣн респектавѣлѣ лѣтератор шѣ аз-тор ал ромѣнѣмеѣ Іоан Елѣад. — Дѣ а-дѣвѣр ачѣастѣ тѣреадѣ дѣтрепѣнде, дакѣ се ва реалѣза одатѣ ва адѣче негрѣ-шѣт ромѣнѣлор опоаре шѣ лѣздѣ тѣлтѣн-дѣѣ дѣн дѣтѣперекѣл морал ал лор. — Дѣ-трѣ нѣтѣка маѣ тѣчѣ ар фѣ шѣ Ардеалѣл, Бѣпатѣл шѣ Унгарѣа, каре аѣ ашѣждѣреѣ вѣрѣвѣдѣ лѣтѣнѣадѣ, дѣ тот фелѣл де дѣнде кѣлтѣвѣдѣ, лѣтераторѣ шѣ фѣрѣвѣндѣ націона-лѣдѣ; дѣсѣ ценѣле ачѣестора не пѣтѣпте-ле ачѣестѣе, знде пѣтереѣ алтор елѣментѣ-лор прекѣтпѣнедѣе шѣ знде схѣста релѣ-ціонарѣ че е дѣтре ромѣнѣ деснѣкѣ, слѣ-вѣдѣе шѣ сѣѣшѣе сѣѣвѣзреле ромѣнѣтѣдѣи ш. а. ш. а. нѣ пот авѣе ачѣелаш кѣмп ларѣ шѣ словод шѣ ачѣелаш тѣжлоаче де лѣкѣре, нѣ пот авѣе зпѣнѣмѣтатеѣ шѣ прѣн зрѣаре нѣчѣ зѣлѣл, каре аѣ фѣрадіѣ пострѣ дѣн Цара ромѣнеаскѣ шѣ Молдавіа, фѣнд ачѣестѣа — афарѣ де пѣдѣнѣ ишѣ — де о вѣредѣндѣ шѣ релѣде, тѣѣкар кѣ шѣ аколо

ватѣтѣ шѣ стрѣкѣ тѣлт — дакѣ нѣ тѣ дѣшел — егѣсѣтѣл пѣтѣптеѣн шѣ ипѣлѣ-нда стрѣнѣ.

Дар преа тѣлт тѣ дѣдѣпѣртѣѣт дѣла пропѣсѣл теѣ. — Еѣ нѣ тѣѣм пропѣс а ворѣѣ дѣтрѣ ачѣст артѣкол де кѣт нѣмаѣ чѣва деспре кѣлтѣра мѣсѣчѣѣ, деспре ачѣе артѣ дѣвѣнѣ, кѣрѣѣа веѣкѣ грѣчѣ воѣѣѣ а сѣ-пѣне шѣ дѣсаш тѣшѣкаре а трѣпѣрѣлор черѣдѣ шѣ тѣшѣкѣрѣле сѣфлетѣлѣѣ пострѣ адѣлогѣнд, кѣткѣ мѣсѣка, дакѣ е повѣдѣѣтѣ де фѣлософѣе е зпа де чѣле маѣ фрѣмоасе дарѣрѣ але черѣлѣѣ, зпа де чѣле маѣ фрѣ-моасе ашезѣмѣнте але оаменѣлор.*) Іарѣ Платон асѣтѣна поѣзѣеѣ фѣрѣ кѣптек зпѣѣ фѣде каре а перѣдѣт флорѣеѣ тѣперѣделор шѣ де ачѣеѣа нѣ е маѣ тѣлт фрѣмоасѣ.**)

Даѣ вом арѣка кѣ лѣаре де сѣатѣ нѣмаѣ о кѣтѣтѣрѣ дѣ кѣмпѣл чѣл дѣтѣнѣ ал мѣсѣчѣѣ, лесне не вом конѣѣнде деспре амарѣл шѣ неплѣкѣтѣл адеѣвѣр: кѣткѣ ро-мѣнѣѣ се афѣл не лѣнгѣ чѣлелалте націѣ езропѣне не зп фѣрте сѣѣпѣтат град — сѣ нѣ зѣк дѣн жос де лѣнѣле де гѣадѣ не термомѣтрѣл кѣлтѣреѣ мѣсѣкале. Дѣтре ачѣеѣа пѣпѣ алте націѣ кѣ компѣнерѣ дѣ-кѣпѣтѣоаре тоатѣ лѣтеѣа дѣдѣлѣчѣск, поѣ ромѣнѣѣ авѣѣа мелодѣѣле кѣптечѣлор поастрѣ націонале, ва нѣчѣ ачѣестѣе тоате ле кѣпоа-щѣем. Мѣсѣка націѣлор стрѣѣне стѣ не чѣл маѣ 'налт град де кѣлтѣрѣ. Hendl, Bach, Gluk, Haidn, Rossini, Donnizetti, Bellini ш. а. кѣ преа фрѣмоаселе шѣ сѣѣлѣме-ле сале компѣсѣдѣѣ ка нѣдѣ стѣле де чѣле маѣ марѣ лѣмѣнеазѣ не орѣзонѣл мѣсѣкал спре

*) Tim. Locr. op. Plat. t, 3 p. 104. Plat. de rep. lib. 3 t. 2 p. 410.

***) Plat. de rep. lib. 10 t. 2 p. 600.

lazda ші dika*) дитрецеї оменітьді. Din-
 гре славені пѣтаї воетіи ші полонезіи аѣ
 кѣлтиват сѣмѣмѣнт мѣсикал, каре се дѣ-
 тѣреце prin ачееа, къ мѣсика національ
 полонезь е prin тоатъ Европа кѣпоскѣтъ.
 Дѣ адевър пѣ пѣтем зиче, къ пре нація
 ромѣнъ пічі зн сѣмѣ пентрѣ мѣсикъ, пічі
 зн амор пѣ о дѣкѣлзеце. Ромѣнѣл аре
 дела патѣрѣ мѣлт сѣмѣ мѣсикал, дѣсѣ а-
 честа ка зн пѣтѣнт пелзкрат дѣеъ заче
 дѣ некѣлтѣрѣ. Тот ромѣнѣл е пѣскѣт
 кѣлтѣред, ші prin сате ромѣнеціи веї авзи
 кѣнд ші кѣнд версѣрї де вѣкѣрїе, алѣвѣдї,
 саѣ ші вѣне-ресѣнѣтоаре чѣмпоане, маї а-
 лес ла оказїи де жокѣрї ші алте петречерї
 прїетенеціи; веї авзи знеорї гласѣрї мѣн-
 гѣюасе; веї авзи дѣсѣ маї де мѣлте орї
 кѣптече, каре prin мелодїе сале жалпиче
 дар тотдеодатъ дѣлчі ші прѣпѣлѣкѣте сѣнт
 дѣ старе орї ші че інімѣ а мїшка, дар
 маї вѣртос некѣтпї, вѣї, деалѣрї саѣ мѣвѣдї
 веї авзи пре ромѣнїи лѣкрѣторї саѣ пѣсторї
 де вїте дѣ флѣере, сѣрле ші флѣероане къ
 о мїовнатъ депрїндере механїкѣ зїкѣнд ші
 кѣлтѣнд къ фрѣцезїе ші паївїтате деспре
 вѣлеле ші мѣдреле сале. Ачестеа тоате
 мѣртѣрїесек пентрѣ сѣмѣл аѣ ромѣ-
 нїи дела патѣрѣ пентрѣ мѣсикъ ші кѣнта-
 ре; дѣсѣ де фѣндатемалъ кѣлтѣрѣ мѣсї-
 калъ ла пої пічі ворѣъ пѣ е. Дар че дѣ-
 рере мѣ кѣпрїнде де кѣте орї кѣцетез.
 Дѣтрѣ че нація нѣстрѣ (кѣм ші о парте
 а лѣмїнѣрїи) дѣшї афлѣ обїчнѣїт петречереа
 шї веселїеа са.

Доаѣ кѣлї не сѣнт кѣпоскѣте прїд
 каре ар пѣтеа мѣсїка поастрѣ — ачест
 пентрѣ повїлітареа сѣфлетѣлѣ шї а інімеї
 маї пѣтерпїк мїжлок — ла маї маре кѣл-
 тѣрѣ ажѣце. Она е вїсерїка, іарѣ чеаа-
 ламѣ театрѣл націонал. Дар фїндкѣ теа-
 трѣ націонал дѣкѣ пѣ авем, аша алѣ пі-
 мїка пѣ не ретѣне, дѣкѣт кѣлтивареа кѣл-
 тѣрїи поастрѣ вїсерїчеціи. Пе ачестеа ка-
 ле шї алте націи аѣ тѣмлат, пѣнѣ пѣ аѣ
 ажѣс ла пѣлдінеа де астѣзї а кѣлтѣреї
 мѣсїкале.

Сѣ пѣ кѣцете чїнева, кѣткѣ кѣнта-
 реа поастрѣ вїсерїчеаскѣ тотдеавна аша
 а фост, пе кѣм се кѣтѣ обїчнѣїт акѣта.
 Се шїе, къ ачестеа дела гречї ам прїмїтїо,
 іарѣ історїа кїар не сѣзне, кѣткѣ гречїи
 дѣкѣ маї паїнте де кѣдереа дѣпѣрѣдїеї
 рѣсѣрїтѣлѣї дѣтрѣвїнѣаѣ поте. Дѣкѣ шї
 акѣт се маї афлѣ кѣрдї де астѣел де кѣл-
 тѣрї веї вїсерїчеціи къ семне саѣ поте
 мѣсїкале, пѣтаї че сѣнт ачесте поте дѣкѣ
 де тот сѣмпле, пічі аѣ аша зїса кеїе мѣ-
 сїкалъ, пічі дѣпѣрѣдїеа такѣлѣї, пічі се-
 мпеле де жѣтѣтате де топ. Ачестеа тот
 авїа дѣ ал патѣрѣлеа шї дѣ вртѣторѣл
 секол аѣ пѣскочїт: Gvido зн монах дѣ
 Арѣдїи, Franco шї Jean de Murs (Жан де
 Мір) аша, дѣкѣт ачещїа дѣпѣ дренпате
 се пот сокотї ка фѣндаторїи модернїеї сї-
 стеме мѣсїкале. Дѣсѣ дѣтре ачееа пѣ-
 пѣ че попареле romane prin ачестѣ ка-
 ле тот маї мѣлт кѣтре мѣсїкала ковѣр-
 шїнѣъ се апропїеа, греченїе шї ачесто-
 ла копсѣнѣїеле попаре дѣпѣ пѣферїчїта
 кѣдере а дѣпѣрѣдїеї рѣсѣрїтене сѣвт жѣ-
 гѣл де фѣр останїк шї ачееа пѣртїчеа де
 лѣмїнаре пердѣрѣ, каре дѣкѣ маї паїнте
 де домпїреа тѣрчеаскѣ о авсе. Негѣра

*) Ворѣъ обїчнѣїтѣ дѣ Бѣнат маї вѣртос ла
 класа маї де рѣнд ка сїнопїмѣ а: lazdeї,
 мѣрїреї, оноареї, фрѣмседеї (о аѣ шї сѣрѣї.
 dika) дела лат. decus.

прімеждіоасъ а ачестіи шервіи, каре нічі пълъ астъзі джкъ пѣ е de tot respндітѣ, а апѣсат пълъ ші дп тімпзріле маі пвоѣ дпайнтареа греческълѣі, сървескълѣі ші ротъпескълѣі попор. Ачеаста е пегрешіт кавса чеа маі de къпетеніе, къчі къптареа вісерічеаскъ, аместекъндѣсе къ гвстѣл варварік, с'а дндепъртат дела векіѣл дп дрептаріѣ ші а devenіт че е астъзі.

Чеа дѣптеіѣ че се чере дела тоатѣ къптареа вісерічеаскъ есте, ка съ фіѣ е семпларѣ, плінѣ de зміліндѣ: евлавіоасъ ші ка съ дмпле ініма фіешікървіа крешіо къ къчеріе. Джкът респндіе ла ачеаста къптареа поастрѣ вісерічеаскъ, ва ші віне орі ші чіне, дакъ тѣкар дп каре вісерікъ а поастрѣ пѣмаі одатѣ дптрѣ ші аѣде към къптъторіи пострі кът пот се опіптескъ ла къптаре. Прічина ачестіа дп чева е ші дпсѣш попорѣл чел сімплѣ ал пострѣ; къчі ам авѣт адесеа оказіе а тѣ коввінде, къткъ ачала каре ар кънта: „Каріи пре херѣвімі“ саѣ алте къптърі вісерічеѣі дп глас зміл ші ліп, пѣ плаче попорѣлѣі, пептрѣ ачееа адекъ, къчі пѣ а къптат съ і се дпфле тоате вѣпеле гѣтѣлѣі.

Ал доілеа че стрікъ къптареа вісерічеаскъ свнт дмподовіріле челе фърѣ ліпсѣ, — саѣ — към зні сміптіт ле пѣтескъ — трілеле. Тоатѣ дмподовіреа, дакъ е ла локѣл сеѣ, е вѣпѣ ші фърѣмоасъ; дпсѣ къптареа къ подоаве фърѣ гвст а о дпгревіа аша, дпкът маі апоі пѣ е къ пѣтіндѣ а о дістінде (deосебі) de melodie, ачеаста аратѣ рѣѣ ші стрікат гвст тѣсікал.

Еѣ пѣсѣ контраріѣ векіі пѣстре къптърі вісерічеѣі; чі пѣмаі асѣпра модѣлѣі дндатіпатеі къптърі тѣ ресвоіескъ. — Къптареа пѣстрѣар фі дестѣл де фърѣмоасъ, дакъ ар ші пѣ-

маі къптъторіи пострі дп топ амѣсрат ші сімплѣ, фърѣ тоатѣ дмподовіреа чеа фърѣ ліпсѣ саѣ сіліндѣ — дпсѣ ліп, регѣлат ші armonіос съ къпте. Іарѣ ачесте авѣзѣрі (рѣѣ дптревзіндѣрі), каре пѣмаі спре рѣшіне ші скандал не шервескъ, се пот фърѣ тѣлѣ остѣпелѣ а се десрѣдѣчіна. — Нѣмаі воінда, тареа поастрѣ воіндѣ е де ліпсѣ спре ачееа, къчі отѣл тот ачееа поате, че къ тоатѣ пѣтереа воіеі са-ле вреа. —

Е де ліпсѣ ка комѣптіѣділе поастре съ се дпгріжіаскъ кътва ші пептрѣ дпфрѣтседагеа къптъріі вісерічеѣі. — Рѣсіі дпкъ де тѣлѣ дпші дндѣлескъ інімеле къ преа фърѣмоаса лор къптаре вісерічеаскъ, іарѣ поі аічі ротѣніі ші сървіі дптре паѣіі лѣміпате вісѣзінд, дпкъ тот дп локѣл вѣтрѣп шедем, ші ачі къкъім дп пѣтеле Домпѣлѣі. Тоате се тіпкъ дппреѣіѣрѣл пострѣ ші вііада са дптрѣ лѣкраре ші тімпѣлѣі асемѣпатѣ дпайнтаре дпайптеа лѣміі ші дпайптеа лѣі Dămnezeѣ о аратѣ, іарѣ паѣіа поастрѣ де ші пріпітѣ кътва де ра-зеле азроріче а ресѣріндеі акѣм літератѣре, заче дпкът парте шаре дп пегѣрѣ ші речеалѣ ші пар' къ нічі пѣ се тіпкъл. Свнт къ адевѣрат не към зісеі ші маі сѣс дестѣле ші марі кавсе, каре не опѣческъ дп кътпѣл шіпінделор ші ал артелор фърѣмоасе ші не тѣрѣіпескъ десѣшѣрареа ші дес-волтареа літератѣреі ші кълѣтѣреі, дпсѣ къді дп поі аѣ фѣкѣт пълъ акѣм ші фак чел пѣдіо атѣта, кът ле стѣ пріп пѣтіндѣ ші лібера воіе. — Нѣмаі доаѣ органе наѣіонале авем поі ротѣніі дп тоате про-віпдііле монархіеі авѣстріаѣе, Gazeta адекъ де Transilvania ші Фоаіеа пептрѣ міпте.

інімъ ші літературъ, ші ачестеа — дакъ сокотім попъларітатеа ромънімеі — фърте пѣдіні ші четіторі дар маі пѣдіні свѣдіі торі аѣ, іаръ фолосъл ші кълтѣра че дп тоате класеле ші тѣдъларіі корпълѣі націонал дпн ачеле доаѣ органе ка дпн доаѣ фѣптъне богат ісворѣтоаре ар пѣтеа дп кѣре, ва кѣноаѣде-ле негрешіт тот ачела, каре кѣ таре а свѣлетълѣі вѣкѣріе ші тѣл-цетіре vede, кѣткъ дела дпфійндареа лор пѣпъ астѣзі — ромъніі — дпкъ ші чеі адѣпадіі пѣмаі кѣ шіінде елементаре — аѣ дпчепѣт вінішор а се дешента ші тот се маі дешаептѣ, кѣчї спїрітъл, каре віеа-зѣ дптрѣ ачеле органе націонале ле дп. свѣлѣ гѣст ші зел кѣтре націоналітате ші кѣтре тот ачееа че адѣче фолос, дп-пайнтаре ші оноаре падіеі сале.

Скопъл артїколълѣі де фаѣѣ пѣ е а дпшїра ші а пѣне пайнте кѣ деатѣрѣнтъл тоате челе че не де шервекс кѣтре о маі таре десволтаре ші кълтѣрѣ націоналѣ, — ел се тѣрѣінеѣде пѣмаі асѣпра кълтѣрѣі тѣсічеі, каре — не кѣт зісеіѣ ші маі свѣ — е зна дпн челе маі пѣтерніче міжлочи-тоаре де повілітареа свѣлетълѣі ші інімеі оменѣці. — Мѣлѣзімітѣ лѣі Дѣмнезеѣ, кѣ не лѣпгъ тоатѣ сімплітатеа ші некълтѣра че домінеѣде дптаса — глоата — чеа таре а попорѣлѣі, авем тотѣш дпкъ ші лѣміпаціі ші де маі вѣне сімплімінте вѣрѣваді, дптрѣ а ле кѣрора пѣпѣрї арде черескъл фок ал фѣрвінтеі націоналітѣдіі, ші кѣрора се-рїос ле заче не інімъ дпфлорїреа падіеі сале. Дптрѣ ачестїа пѣнем тоатѣ дпкре-дѣреа ші спѣрареа поастрѣ, кѣ вор кон-

фѣптъі кѣ тоате пѣтерїле дптрѣ десволта-реа ші кълтївареа преа фѣрѣмоасеі арте тѣсікале. —

Дпмі адѣк амінте преа віне, ші пар' кѣ сімѣ ші акѣт імпресїа че пайнте де кѣдїва апї маі де тѣлте орї о фѣкѣ дп лѣѣптрѣ'ніі міпѣпата фѣрѣтѣсеѣ а кѣпѣтрїі тѣсікале че аззіі дп вісерїка катедралѣ г. п. в. дела Тїмішоара ші дп чеа де аїчі де-ла Вершеѣ, — тнде ашїждереа дпнѣ тп тімп — дпкъ скѣрт — аша кѣпѣтаре. — Дѣлчеле еї фѣртек е не-кѣпрїнс, пар' кѣ е чева свѣпранатѣрал, пар' кѣ е чева че-реск, дѣмнезееск, ші ка кѣнд кѣ оарекаре маїкѣ пѣтере дешаептѣ ші адѣче пре ом ла дѣлчеадѣ, тмілімѣѣ, кѣчерїе ші те-мере де Дѣмнезеѣ. Дар чїне ар кѣреде, кѣ ачест фѣт ал лѣміі де акѣт кълтївате, де каре се спѣра кѣ ва фї падіеі сале спѣ лавѣ, дікѣ ші вѣкѣріе, дпкъ дп плїпеле де спѣраре тіперѣѣ але сале дптрѣ аша атѣрѣчїос mod ва перї! Дптрѣ адеѣѣр омъл е де тот міпѣпатѣ фѣпѣтѣрѣ! Пре ел л'а лѣмінат вѣчпїка дѣмнезеїре кѣ дпцеле-дере ші жѣдекаре, ші пѣпѣл кѣ вѣне сімп-дімінте і л'а дпкълзіт, апої іарѣш адеѣеа се дптѣмплѣ де неконкордіа — не-дпцеле-дѣреа — ші чеїалалѣціі demonї (скѣдїн-целе оменѣці) се жоакѣ кѣ ел ка кѣ о метѣ*)! —

(Ва зрѣа.)

*) Дпїі вѣпѣѣенї зік: мѣче-а, дела лат. meta, скопъл, отарѣл — че ші аре астѣел де жок, впї маі алес дѣрѣнїї де не ла локѣрї монта-не: полта — італ. polla.